

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΚΑΙ ΤΡΟΦΙΜΩΝ
ΓΕΝΙΚΗ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ
ΚΑΙ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΚΟΙΝΟΤΙΚΩΝ ΠΟΡΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ ΠΑΑ
ΜΟΝΑΔΑ ΚΛΙΜΑΤΙΚΗΣ ΑΛΛΑΓΗΣ ΚΑΙ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ

ΑΝΑΡΤΗΤΕΑ ΣΤΟ ΔΙΑΔΙΚΤΥΟ

Αθήνα, 6/4/2021
 Αριθ. Πρωτ.: 1304
 ΦΕΚ: 1641/Β'/22-4-2021

Ταχ. Δ/ση : Λ. Αθηνών 58, ΑΘΗΝΑ
 Πληροφορίες : Καλ. Βακάκη
 Τηλέφωνο : 210 5275033
 E-mail : kvakaki@mou.gr

ΘΕΜΑ: 1^η τροποποίηση της υπ' αριθμ. 2925/5-4-2018 Υπουργικής Απόφασης (ΦΕΚ 1307/Β'/13-4-2018) «Καθορισμός πλαισίου εφαρμογής της Δράσης 10.1.07 “Εναλλακτική καταπολέμηση ζιζανίων στους ορυζώνες” του Μέτρου 10 “Γεωργοπεριβαλλοντικά και κλιματικά μέτρα” του Προγράμματος Αγροτικής Ανάπτυξης της Ελλάδας (ΠΑΑ) 2014-2020»

Ο ΥΦΥΠΟΥΡΓΟΣ
ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ & ΤΡΟΦΙΜΩΝ

Έχοντας υπόψη:

Α. Τις εθνικές διατάξεις:

1. Το Ν. 4314/23-12-2014 (ΦΕΚ Α' 265) «Για τη διαχείριση, τον έλεγχο και την εφαρμογή αναπτυξιακών παρεμβάσεων για την προγραμματική περίοδο 2014–2020, Β) Ενσωμάτωση της Οδηγίας 2012/17 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 13ης Ιουνίου 2012 (ΕΕ L 156/16.6.2012) στο ελληνικό δίκαιο, τροποποίηση του ν. 3419/2005 (ΦΕΚ Α' 297) και άλλες διατάξεις», όπως κάθε φορά ισχύει και ειδικότερα το άρθρο 69, παρ. 2.
2. Το άρθρο 90 του «Κώδικα Νομοθεσίας για την κυβέρνηση και τα κυβερνητικά όργανα» που κυρώθηκε με το άρθρο πρώτο του π.δ. 63/2005 (ΦΕΚ Α' 98/2005).
3. Το π.δ. 97/2017 «Οργανισμός Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης & Τροφίμων» (ΦΕΚ Α' 138/2017).
4. Το π.δ. 2/2021 «Διορισμός Αντιπροέδρου της Κυβέρνησης, Υπουργών, Αναπληρωτών Υπουργών και Υφυπουργών» (ΦΕΚ 2/ Α'/5-1-2021).

5. Την υπ' αριθμ. 68/8-1-2021 Απόφαση του Πρωθυπουργού και του Υπουργού Αγροτικής Ανάπτυξης & Τροφίμων «Ανάθεση αρμοδιοτήτων στον Υφυπουργό Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων Ιωάννη Οικονόμου» (ΦΕΚ 36/Β'/11-1-2021).
6. Την υπ' αριθ. 282966/9-7-2007 Κοινή Απόφαση των Υπουργών Οικονομίας και Οικονομικών και Αγροτικής Ανάπτυξης & Τροφίμων «Έγκριση του Κανονισμού διαδικασίας πληρωμών του Ν.Π.Ι.Δ. με την επωνυμία Ο.Π.Ε.Κ.Ε.Π.Ε των ενισχύσεων που βαρύνουν τον ΕΛΕΓΕΠ» (ΦΕΚ Β' 125/2007).
7. Την υπ' αριθ. 4941/07-11-2011 Κοινή Υπουργική Απόφαση «Σύστημα Δημοσιονομικών Διορθώσεων και διαδικασίες ανάκτησης αχρεωστήτως ή παρανόμως καταβληθέντων ποσών από Εθνικούς ή Κοινοτικούς πόρους, στα πλαίσια του Προγράμματος Αγροτική Ανάπτυξη της Ελλάδος 2007-2013» (ΦΕΚ Β' 2538/7-11-2011).
8. Την υπ' αριθ. 24944/20-09-2016 Κοινή Υπουργική Απόφαση «Αναδιοργάνωση των Ειδικών Υπηρεσιών του Προγράμματος Αγροτικής Ανάπτυξης 2014-2020» (ΦΕΚ Β' 3066/26-09-2016), όπως τροποποιήθηκε και ισχύει.
9. Την υπ' αριθ. 281255/06-05-2008 Απόφαση του Υπουργού Αγροτικής Ανάπτυξης & Τροφίμων «Έγκριση Κανονισμού Διαδικασιών Ελέγχων του Ν.Π.Ι.Δ. με την επωνυμία "Όργανισμός Πληρωμών και Ελέγχου Κοινοτικών Ενισχύσεων Προσανατολισμού και Εγγυήσεων (ΟΠΕΚΕΠΕ)» (ΦΕΚ Β' 794/2008).
10. Την υπ' αριθ. 104/7056/21-01-2015 Απόφαση του Υπουργού Αγροτικής Ανάπτυξης & Τροφίμων «Εθνικές επιλογές διοικητικά μέτρα και διαδικασίες εφαρμογής των άμεσων ενισχύσεων κατ' εκτέλεση του Καν. (ΕΕ) 1307/2013 και του Καν. (ΕΕ) 1306/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου», όπως τροποποιημένη ισχύει.
11. Την υπ' αριθ. 1065/19-04-2016 Απόφαση του Υπουργού Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων για το Σύστημα Διαχείρισης και Ελέγχου του «Προγράμματος Αγροτικής Ανάπτυξης της Ελλάδας 2014- 2020», όπως ισχύει κάθε φορά.

Β. Τις ενωσιακές διατάξεις:

1. Τον Καν. (ΕΕ) 1303/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου περί καθορισμού κοινών διατάξεων για το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης, το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο, το Ταμείο Συνοχής, το Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο Αγροτικής Ανάπτυξης και το Ευρωπαϊκό Ταμείο Θάλασσας και Αλιείας και περί καθορισμού γενικών διατάξεων για το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης, το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο, το Ταμείο Συνοχής και το Ευρωπαϊκό Ταμείο Θάλασσας και Αλιείας και για την κατάργηση του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1083/2006.
2. Τον Καν. (ΕΕ) 1305/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου για τη στήριξη της αγροτικής ανάπτυξης από το Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο Αγροτικής Ανάπτυξης (ΕΓΤΑΑ) και την κατάργηση του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1698/2005 του Συμβουλίου, όπως τροποποιήθηκε και ισχύει (ΕΕ L 347/20.12.2013).
3. Τον Καν. (ΕΕ) αριθ. 1306/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου σχετικά με τη χρηματοδότηση, τη διαχείριση και την παρακολούθηση της κοινής γεωργικής πολιτικής και την

- κατάργηση των κανονισμών (ΕΟΚ) αριθ. 352/78, (ΕΚ) αριθ. 165/94, (ΕΚ) αριθ. 2799/98, (ΕΚ) αριθ. 814/2000, (ΕΚ) αριθ. 1290/2005 και (ΕΚ) αριθ. 485/2008 του Συμβουλίου, όπως τροποποιήθηκε και ισχύει (ΕΕ L 347/20.12.2013).
4. Τον Καν. (ΕΕ) αριθ. 1307/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου περί θεσπίσεως κανόνων για άμεσες ενισχύσεις στους γεωργούς βάσει καθεστώτων στήριξης στο πλαίσιο της Κοινής γεωργικής πολιτικής και για την κατάργηση του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 637/2008 και του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 73/2009 του Συμβουλίου, όπως τροποποιήθηκε και ισχύει (ΕΕ L 347/20.12.2013).
  5. Τον κατ' εξουσιοδότηση Καν. (ΕΕ) αριθ. 807/2014 της Επιτροπής για τη συμπλήρωση του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1305/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου για τη στήριξη της αγροτικής ανάπτυξης από το Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο Αγροτικής Ανάπτυξης (ΕΓΤΑΑ) και για τη θέσπιση μεταβατικών διατάξεων όπως τροποποιήθηκε και ισχύει (ΕΕ L 227/31.07.2014).
  6. Τον εκτελεστικό Καν. (ΕΕ) αριθ. 808/2014 της Επιτροπής της 17ης Ιουλίου 2014 σχετικά με τη θέσπιση κανόνων εφαρμογής του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1305/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου για τη στήριξη της αγροτικής ανάπτυξης από το Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο Αγροτικής Ανάπτυξης (ΕΓΤΑΑ) (ΕΕ L 227/31.07.2014).
  7. Τον εκτελεστικό Καν. (ΕΕ) αριθ. 809/2014 της Επιτροπής της 17ης Ιουλίου 2014 για τη θέσπιση κανόνων εφαρμογής του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1306/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου όσον αφορά το ολοκληρωμένο σύστημα διαχείρισης και ελέγχου, τα μέτρα αγροτικής ανάπτυξης και την πολλαπλή συμμόρφωση (ΕΕ L 227/31.07.2014).
  8. Τον κατ' εξουσιοδότηση Καν. (ΕΕ) αριθ. 640/2014 της Επιτροπής για τη συμπλήρωση του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1306/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου όσον αφορά το ολοκληρωμένο σύστημα διαχείρισης και ελέγχου και τους όρους απόρριψης και ανάκτησης πληρωμών καθώς και τις διοικητικές κυρώσεις που εφαρμόζονται στις άμεσες ενισχύσεις, τη στήριξη της αγροτικής ανάπτυξης και την πολλαπλή συμμόρφωση, όπως τροποποιήθηκε και ισχύει (ΕΕ L 181/20.06.2014).
  9. Την υπ' αριθμ. C (2015) 9170 final/11-12-2015 Εκτελεστική Απόφαση της Επιτροπής, για την έγκριση του Προγράμματος Αγροτικής Ανάπτυξης της Ελλάδας 2014-2020 για στήριξη από το Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο Αγροτικής Ανάπτυξης, όπως τροποποιήθηκε και ισχύει.
  10. Την υπ' αριθμ. 2925/5-4-2018 Υπουργική Απόφαση (ΦΕΚ 1307/Β'/13-4-2018) «Καθορισμός πλαισίου εφαρμογής της Δράσης 10.1.07 «Εναλλακτική καταπολέμηση ζιζανίων στους ορυζώνες» του Μέτρου 10 «Γεωργοπεριβαλλοντικά και κλιματικά μέτρα» του Προγράμματος Αγροτικής Ανάπτυξης της Ελλάδας (ΠΑΑ) 2014-2020.
- Γ. Την υπ' αριθμ. 3404/22-12-2020 σύμφωνη γνώμη της ΕΥΔ ΠΑΑ
- Δ. Την υπ' αριθμ. 4108/20-1-2021 σύμφωνη γνώμη του ΟΠΕΚΕΠΕ
- Ε. Ότι από την παρούσα απόφαση δεν προκαλείται δημόσια δαπάνη σε βάρος του κρατικού Προϋπολογισμού.

Α Π Ο Φ Α Σ Ι Ζ Ε Ι**Άρθρο 1****Σκοπός**

Σκοπός της παρούσας είναι η πρώτη (1^η) τροποποίηση της υπ' αριθ. 2925/5-4-2018 Υπουργική Απόφαση (ΦΕΚ 1307/Β'/13-4-2018) «Καθορισμός πλαισίου εφαρμογής της Δράσης 10.1.07 «Εναλλακτική καταπολέμηση ζιζανίων στους ορυζώνες» του Μέτρου 10 «Γεωργοπεριβαλλοντικά και κλιματικά μέτρα» του Προγράμματος Αγροτικής Ανάπτυξης της Ελλάδας (ΠΑΑ) 2014-2020.

Οι διατάξεις της ανωτέρω Υπουργικής Απόφασης τροποποιούνται ως ακολούθως:

Άρθρο 2**Διαδικασία έκδοσης Απόφασης Ένταξης Πράξεων – Ανάκληση - Τροποποίηση**

Στο Άρθρο 12 «Διαδικασία έκδοσης Απόφασης Ένταξης Πράξεων - Ανάκληση Τροποποίηση», η παράγραφος Γ, σημείο 3 της υπ' αριθμ. 2925/5-4-2018 Υπουργικής Απόφασης, αντικαθίσταται ως ακολούθως:

«3. Στις περιπτώσεις που η διαπίστωση της ανάγκης τροποποίησης προκύπτει κατόπιν υποβολής σχετικού αιτήματος από τον δικαιούχο, μετά την οριστικοποίηση της υποβολής αιτήματος τροποποίησης, πραγματοποιούνται μηχανογραφικοί διασταυρωτικοί έλεγχοι μέσω του ΠΣ.

Στην περίπτωση υποβολής αιτήματος τροποποίησης λόγω ανωτέρας βίας - εξαιρετικών περιστάσεων, το αίτημα εξετάζεται μέσω του ΠΣ από την αρμόδια επιτροπή, σύμφωνα με το Άρθρο 18 της παρούσας.

Ειδικά στην περίπτωση μεταβίβασης (μερικής ή ολικής), με την οριστικοποίηση της υποβολής αιτήματος τροποποίησης από τον δικαιούχο και την αποδοχή του από τον αποδέκτη, πραγματοποιούνται μηχανογραφικοί διασταυρωτικοί έλεγχοι μέσω του ΠΣ και το αίτημα μεταβίβασης εγκρίνεται ή απορρίπτεται.

Σε κάθε περίπτωση, το αποτέλεσμα της αξιολόγησης του αιτήματος πρέπει να διασφαλίζει την τήρηση των κριτηρίων επιλεξιμότητας της πράξης.

Οι δικαιούχοι ενημερώνονται μέσω του ΠΣ, για την έγκριση ή την απόρριψη του αιτήματος τροποποίησης».

Άρθρο 3**Μειώσεις – Κυρώσεις**

A. Στο Άρθρο 16 «Μειώσεις – Κυρώσεις», η παράγραφος Γ «Εκπρόθεσμη υποβολή/μη υποβολή αίτησης πληρωμής - Μη συνεργασία κατά τη διάρκεια των ελέγχων» της υπ' αριθμ. 2925/5-4-2018 (ΦΕΚ 1307/Β'/13-4-2018) Υπουργικής Απόφασης, αντικαθίσταται ως ακολούθως:

«Γ. Εκπρόθεσμη υποβολή/μη υποβολή αίτησης πληρωμής - Μη συνεργασία κατά τη διάρκεια των ελέγχων

1. Εκπρόθεσμη υποβολή/μη υποβολή αίτησης πληρωμής

Εκτός των περιπτώσεων ανωτέρας βίας – εξαιρετικών περιστάσεων, όπως αναφέρονται στο άρθρο 18 της παρούσας, ισχύουν τα εξής:

- α) υποβολή της αίτησης πληρωμής μετά την καταληκτική ημερομηνία υποβολής, οδηγεί σε μείωση του ποσού που ο δικαιούχος θα είχε δικαίωμα να λάβει κατά 1% ανά εργάσιμη ημέρα, εάν η αίτηση πληρωμής είχε υποβληθεί εμπρόθεσμα.
- β) για καθυστέρηση υποβολής της αίτησης πληρωμής μεγαλύτερης των εικοσιπέντε (25) ημερολογιακών ημερών, αυτή θεωρείται μη αποδεκτή και δεν καταβάλλεται στον δικαιούχο καμία ενίσχυση για το συγκεκριμένο έτος εφαρμογής. Τυχόν επανάληψη, συνεπάγεται μονομερή διακοπή, εκ μέρους του δικαιούχου, των δεσμεύσεων που απορρέουν από την Απόφαση Ένταξης Πράξεων και επιβολή των σχετικών κυρώσεων της παραγράφου ΣΤ, εδάφιο θ του παρόντος άρθρου.

2. Μη συνεργασία κατά τη διάρκεια των ελέγχων

Σε περίπτωση μη προσέλευσης στον επιτόπιο έλεγχο μετά από ειδοποίηση, άρνησης ελέγχου, απειλής ή χρήσης βίας κατά των ελεγκτών, μη επίδειξης μητρώων ή αρχείων και παραστατικών ή εγγράφων της εκμετάλλευσης, παρεμπόδισης ή μη διευκόλυνσης της μετάβασης και επιθεώρησης στο σύνολο των αγροτεμαχίων και των βοηθητικών χώρων της εκμετάλλευσης, ο παραγωγός αποκλείεται από το σύνολο των ενισχύσεων που θα ελάμβανε για το έτος κατά το οποίο διεξάγεται ο έλεγχος ή εφόσον έχουν ήδη καταβληθεί, αυτές ανακτώνται σύμφωνα με τη διαδικασία των αχρεωστήτως καταβληθέντων ποσών της παρούσας. Σε περίπτωση επανάληψης της παράβασης σε επόμενο έλεγχο, η ένταξη της σχετικής πράξης στη δράση της παρούσας ανακαλείται και επιβάλλεται κύρωση ίση με τυχόν καταβληθείσα ενίσχυση κατά τα προηγούμενα έτη».

B. Στο Άρθρο 16 «Μειώσεις – Κυρώσεις», η παράγραφος ΣΤ «Μειώσεις - Κυρώσεις σε περίπτωση μη συμμόρφωσης προς τα κριτήρια επιλεξιμότητας, τη γραμμή βάσης, τις δεσμεύσεις ή άλλες υποχρεώσεις» της υπ' αριθμ. 2925/5-4-2018 (ΦΕΚ 1307/Β'/13-4-2018) ΥΑ, αντικαθίσταται ως ακολούθως:

«ΣΤ. Μειώσεις - Κυρώσεις σε περίπτωση μη συμμόρφωσης προς τα κριτήρια επιλεξιμότητας, τη γραμμή βάσης, τις δεσμεύσεις ή άλλες υποχρεώσεις

- α) Σε περίπτωση μη τήρησης των κριτηρίων επιλεξιμότητας, στον δικαιούχο δεν καταβάλλεται ενίσχυση για το εξεταζόμενο έτος ή εφόσον έχει ήδη καταβληθεί, αυτή ανακτάται σύμφωνα με τη διαδικασία των αχρεωστήτως καταβληθέντων ποσών της παρούσας. Επιπλέον, η ένταξη της σχετικής πράξης στη δράση της παρούσας ανακαλείται και επιβάλλεται κύρωση ίση με τυχόν καταβληθείσα ενίσχυση κατά τα προηγούμενα έτη.
- β) Σε περίπτωση μη τήρησης της γραμμής βάσης, στην οποία περιλαμβάνεται, μεταξύ άλλων, η μη χρήση πιστοποιημένου σπόρου και η μη τήρηση του προβλεπόμενου από την Πολλαπλή Συμμόρφωση Μητρώου Εισροών και Εκροών και του Ημερολογίου Εργασιών (Μ.Ε.Ε.-Η.Ε.), στον δικαιούχο δεν καταβάλλεται ενίσχυση για το εξεταζόμενο έτος ή εφόσον έχει ήδη καταβληθεί, αυτή ανακτάται σύμφωνα με τη διαδικασία των αχρεωστήτως καταβληθέντων ποσών της παρούσας. Σε περίπτωση επανάληψης, η ένταξη της σχετικής πράξης στη δράση της παρούσας ανακαλείται και επιβάλλεται κύρωση ίση με τυχόν καταβληθείσα ενίσχυση κατά τα προηγούμενα έτη.
- γ) Σε περίπτωση μη τήρησης των δεσμεύσεων της δράσης, που αφορά στην ενισχυόμενη καλλιεργητική τεχνική της ψευδοσποράς στο σύνολο των αιτούμενων προς πληρωμή αγροτεμαχίων, στον δικαιούχο δεν καταβάλλεται η συνολική ενίσχυση για το εξεταζόμενο έτος εφαρμογής ή εφόσον του έχει ήδη καταβληθεί, αυτή ανακτάται σύμφωνα με τη διαδικασία των αχρεωστήτως καταβληθέντων ποσών της παρούσας. Σε περίπτωση επανάληψης, στον δικαιούχο δεν καταβάλλεται η ενίσχυση για το εξεταζόμενο έτος, ή εφόσον του έχει ήδη καταβληθεί, αυτή ανακτάται και η ένταξη της σχετικής πράξης στη δράση της παρούσας ανακαλείται και επιβάλλονται οι σχετικές κυρώσεις της παραγράφου ΣΤ, εδάφιο θ του παρόντος άρθρου. Ως μη τήρηση της δέσμευσης που αφορά στην ενισχυόμενη καλλιεργητική τεχνική της ψευδοσποράς, νοείται η μη υλοποίηση έστω και ενός εκ των σταδίων που συνιστούν την συγκεκριμένη καλλιεργητική τεχνική (κατάκλυση αγροτεμαχίων με αρδευτικό νερό, απομάκρυνση του νερού κατάκλυσης και διοχέτευσή του σε γειτονικούς υδάτινους αποδέκτες, μηχανική καταστροφή των ζιζανίων που έχουν αναπτυχθεί).
- δ) Σε περίπτωση μη τήρησης της δέσμευσης που αφορά στην ενισχυόμενη καλλιεργητική τεχνική της ψευδοσποράς σε μέρος των αιτούμενων προς πληρωμή αγροτεμαχίων, στον δικαιούχο δεν καταβάλλεται η ενίσχυση που αντιστοιχεί στην έκταση των αγροτεμαχίων στα οποία διαπιστώθηκε η μη τήρηση της δέσμευσης για το εξεταζόμενο έτος εφαρμογής ή εφόσον του έχει ήδη καταβληθεί, αυτή ανακτάται σύμφωνα με τη διαδικασία των αχρεωστήτως καταβληθέντων ποσών της παρούσας.
- ε) Σε περίπτωση διαπίστωσης μη επιλέξιμης στο πλαίσιο της δράσης αροτραίας καλλιέργειας, στον δικαιούχο δεν καταβάλλεται η ενίσχυση που αντιστοιχεί στην έκταση με τη μη επιλέξιμη καλλιέργεια για το εξεταζόμενο έτος εφαρμογής ή εφόσον του έχει ήδη καταβληθεί, αυτή ανακτάται σύμφωνα με τη διαδικασία των αχρεωστήτως καταβληθέντων ποσών της παρούσας.
- στ) Σε περίπτωση διαπίστωσης μη επιλέξιμης στο πλαίσιο της δράσης μόνιμης καλλιέργειας, στον δικαιούχο δεν καταβάλλεται η ενίσχυση που αντιστοιχεί στην έκταση με τη μη επιλέξιμη καλλιέργεια για το εξεταζόμενο έτος εφαρμογής ή εφόσον του έχει ήδη καταβληθεί, αυτή

ανακτάται σύμφωνα με τη διαδικασία των αχρεωστήτως καταβληθέντων ποσών της παρούσας. Εφόσον για την εν λόγω έκταση έχουν καταβληθεί στον δικαιούχο ενισχύσεις για προηγούμενα του εξεταζόμενου έτη εφαρμογής, επιβάλλεται κύρωση ίση με τις καταβληθείσες ενισχύσεις κατά τα προηγούμενα έτη. Επιπλέον, η εν λόγω έκταση αφαιρείται από το Τεχνικό Δελτίο της πράξης και το Τεχνικό Δελτίο τροποποιείται στο ΠΣ για το υπόλοιπο της πενταετίας, με πρώτο έτος ισχύος της τροποποίησης, το επόμενο της διαπίστωσης έτος εφαρμογής, σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στην παράγραφο Γ του Άρθρου 12 της παρούσας, περί διαπίστωσης ανάγκης τροποποίησης της πράξης κατά τη διαδικασία παρακολούθησης και ελέγχου της πράξης.

- ζ) Σε περίπτωση διαπίστωσης μη γεωργικής χρήσης του αγροτεμαχίου δεν καταβάλλεται η ενίσχυση που αντιστοιχεί στην έκταση του αγροτεμαχίου για το εξεταζόμενο έτος εφαρμογής ή εφόσον του έχει ήδη καταβληθεί, αυτή ανακτάται σύμφωνα με τη διαδικασία των αχρεωστήτως καταβληθέντων ποσών της παρούσας. Εφόσον για την εν λόγω έκταση έχουν καταβληθεί στον δικαιούχο ενισχύσεις για προηγούμενα του εξεταζόμενου έτη εφαρμογής, επιβάλλεται κύρωση ίση με τις καταβληθείσες ενισχύσεις κατά τα προηγούμενα έτη. Επιπλέον, η εν λόγω έκταση αφαιρείται από το Τεχνικό Δελτίο της πράξης και το Τεχνικό Δελτίο τροποποιείται στο ΠΣ για το υπόλοιπο της πενταετίας, με πρώτο έτος ισχύος της τροποποίησης, το επόμενο της διαπίστωσης έτος εφαρμογής, σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στην παράγραφο Γ του Άρθρου 12 της παρούσας, περί διαπίστωσης ανάγκης τροποποίησης της πράξης κατά τη διαδικασία παρακολούθησης και ελέγχου της πράξης.
- η) Εφόσον δεν τηρείται ή δεν είναι πλήρης ο προβλεπόμενος από τον δικαιούχο γεωργοπεριβαλλοντικός - κλιματικός φάκελος, η συνολική ενίσχυση που δικαιούται ο δικαιούχος για το εξεταζόμενο έτος εφαρμογής μειώνεται κατά 2% για κάθε έτος διαπίστωσης της παράβασης.
- θ) Διακοπή των δεσμεύσεων - Ανάκληση Ένταξης Πράξης
Σε περίπτωση που ο δικαιούχος διακόψει μονομερώς την εφαρμογή της δράσης πριν την ολοκλήρωση των δεσμεύσεών του, χωρίς να συντρέχουν λόγοι ανωτέρας βίας ή εξαιρετικές περιστάσεις, η ένταξη της σχετικής πράξης στη δράση ανακαλείται και επιβάλλονται κυρώσεις ως ακολούθως:
- αα. Εφόσον η διακοπή έγινε το πρώτο έτος, δεν χορηγείται καμία ενίσχυση ή εφόσον έχει χορηγηθεί ενίσχυση, αυτή ανακτάται σύμφωνα με τη διαδικασία των αχρεωστήτως καταβληθέντων ποσών της παρούσας.
- ββ. Εφόσον η διακοπή έγινε κατά τη διάρκεια του 2ου ή 3ου έτους, δεν χορηγείται καμία ενίσχυση για το έτος της διακοπής ή εφόσον έχει χορηγηθεί ενίσχυση, αυτή ανακτάται σύμφωνα με τη διαδικασία των αχρεωστήτως καταβληθέντων ποσών της παρούσας. Επιπλέον επιβάλλεται κύρωση ίση με το 50% της συνολικής ενίσχυσης που χορηγήθηκε τα προηγούμενα έτη.
- γγ. Εφόσον η διακοπή έγινε κατά τη διάρκεια του 4ου ή 5ου έτους δεν χορηγείται καμία ενίσχυση για το έτος της διακοπής ή εφόσον έχει χορηγηθεί, αυτή ανακτάται σύμφωνα

με τη διαδικασία των αχρεωστήτως καταβληθέντων ποσών της παρούσας. Επιπλέον επιβάλλεται κύρωση ίση με το 25% της συνολικής ενίσχυσης που χορηγήθηκε τα προηγούμενα έτη.

- ι) Εάν για ένα δεδομένο έτος, ο δικαιούχος δεν αιτηθεί για πληρωμή το σύνολο της ενταγμένης στη δράση έκτασης και η διαφορά μεταξύ της συνολικής έκτασης, ανεξαρτήτως καλλιεργητικής ομάδας, που δηλώνεται στην αίτηση πληρωμής αφενός, και αφετέρου της ενταγμένης έκτασης, υπερβαίνει το 5%, το συνολικό ποσό της πληρωμής μειώνεται ανάλογα με τη σοβαρότητα της παράλειψης και την έκταση, ως εξής:
- αα. 5%, εάν η διαφορά δεν υπερβαίνει το 20% λόγω μικρής σοβαρότητας και μικρής έκτασης της μη συμμόρφωσης.
- ββ. 10% εάν η διαφορά υπερβαίνει το 20% αλλά δεν υπερβαίνει το 50%, λόγω μεσαίας σοβαρότητας και μεσαίας έκτασης της μη συμμόρφωσης.
- γγ. 25%, εάν η διαφορά υπερβαίνει το 50%, λόγω μεγάλης σοβαρότητας και μεγάλης έκτασης της μη συμμόρφωσης.

- ια) Στις περιπτώσεις που διαπιστώνεται ότι ο δικαιούχος δηλώνει ψευδή στοιχεία προκειμένου να λάβει ενίσχυση ή εφόσον δεν δηλώνει τα απαραίτητα στοιχεία λόγω αμελείας, δεν του καταβάλλεται ενίσχυση για το εξεταζόμενο έτος ή εάν του έχει καταβληθεί, αυτή ανακτάται σύμφωνα με τη διαδικασία των αχρεωστήτως καταβληθέντων ποσών της παρούσας. Επιπλέον, ο δικαιούχος αποκλείεται από την ενίσχυση όλων των δράσεων του ίδιου Μέτρου για το ημερολογιακό έτος της διαπίστωσης καθώς και για το επόμενο, σύμφωνα με την παράγραφο 6 του Άρθρου 35 του Καν. (ΕΕ) 640/2014. Επιπρόσθετα, στο δικαιούχο επιβάλλεται αποκλεισμός από τη δυνατότητα υποβολής αίτησης στήριξης σε Προσκλήσεις του συνόλου των δράσεων του Μέτρου 10 «Γεωργοπεριβαλλοντικά και κλιματικά μέτρα» του ΠΑΑ 2014-2020, για το ημερολογιακό έτος της διαπίστωσης της παράβασης καθώς και για το επόμενο.

- Γ. Στο Άρθρο 16 «Μειώσεις – Κυρώσεις» της υπ' αριθμ. 2925/5-4-2018 (ΦΕΚ 1307/Β'/13-4-2018), προστίθεται παράγραφος Η ως ακολούθως:

«Η. Το ποσό που προκύπτει από τις κυρώσεις του παρόντος Άρθρου, συμψηφίζεται με τις πληρωμές τις οποίες δικαιούται ο εν λόγω δικαιούχος, βάσει αιτήσεων που θα καταθέσει, κατά τη διάρκεια των τριών ημερολογιακών ετών που έπονται του ημερολογιακού έτους της διαπίστωσης. Εάν το ποσό των κυρώσεων δεν μπορεί να αποτελέσει εξ ολοκλήρου αντικείμενο συμψηφισμού κατά τη διάρκεια των τριών ημερολογιακών ετών που έπονται του ημερολογιακού έτους της διαπίστωσης, το υπόλοιπο διαγράφεται.»

Άρθρο 4**Ανωτέρα Βία - Εξαιρετικές περιστάσεις**

Στο Άρθρο 18 «Ανωτέρα βία – Εξαιρετικές περιστάσεις», η παράγραφος 2, αντικαθίσταται ως ακολούθως:

«2. Εάν ο δικαιούχος δεν ήταν σε θέση να εκπληρώσει τις δεσμεύσεις της δράσης ως αποτέλεσμα ανωτέρας βίας ή εξαιρετικών περιστάσεων, η αντίστοιχη ενίσχυση ανακτάται σύμφωνα με τη διαδικασία των αχρεωστήτως καταβληθέντων ποσών της παρούσας, για τα έτη κατά τα οποία προέκυψε η περίπτωση ανωτέρας βίας ή οι εξαιρετικές περιστάσεις. Η ανάκτηση αφορά μόνο σε τυχόν κόστος συναλλαγής και όχι στο πρόσθετο κόστος που συνεπάγεται η τήρηση των δεσμεύσεων της δράσης, σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στο Άρθρο 4 του Καν (ΕΕ) 640/2014».

Άρθρο 5**Τελικές διατάξεις**

Κατά τα λοιπά, ισχύει η υπ' αριθμ. 2925/5-4-2018 (ΦΕΚ 1307/Β'/13-4-2018) Υπουργική Απόφαση.

Οι διατάξεις της παρούσας απόφασης ισχύουν από την ημερομηνία δημοσίευσής της στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

Η παρούσα απόφαση να δημοσιευθεί στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

**Ο ΥΦΥΠΟΥΡΓΟΣ
ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΚΑΙ ΤΡΟΦΙΜΩΝ**

ΙΩΑΝΝΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΟΥ